

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 28. ANUL XVI.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste, cu bani gați prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețitul prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anul 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de an 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe un an 8 fl. era pe o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe un an 12 pe 1/2 an. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru întreaga oră cu 7. cr. și jumătate, pentru două ore cu 5 1/2 cr. și pentru trei repetiții cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu, în 7/19 Aprilie. 1868.

La situație.

Evenimentele sunt rari și astăzi, înseși acești sunt destul de însemnați, pentru de a fi cunoscuți împreună cu reflecțiile ce le face lumea politică asupra lor. Amu amintim și în numărul precedent de venirea lui Kossuth și de motivul venirii acestui barbat, adică pentru a se justifica de inculparea ce i le făcuse Perczel la diferitele ocazii.

Să spicim dăra cu privire la certă între acești doi corifei ai magiarilor unele voci ce le aflăm în diaristică.

„Reform“ ce apare în Vien'a, purcediendă dela impregiurarea amintită, vede că cestiunea ungherească încă nu e deslegată, ci din zi în zi devine mai ardiendă și se teme de o erupție vulcanică. Alegerea lui Kossuth în dietă și verificarea lui, fără de contradicere, i se pare „Reform“ei unu simptomu insufletoriu de grăie și amenintatoriu și adăugă, că ori va veni Kossuth ori nu va veni să-și ocupe locul în dietă, lucrulu totu asiă rămâne și adevăresce, că glori'a pentru deslegarea cestiunii ungherești și scaparea Austriei prin D e a k și B e u s t aru fi anticipată. Chiaru și deca lucrările voru urmă cursulu lor, va sosi tempulu cându ele nu voru mai merge. După acest'a și pune întrebarea, deca opozițiunea din Ungari'a se va tîrmuri la politică acceptărei seu deca ea va irită și împinge lucrurile prin influență extraordinarie și prin evenimente neprevădute la conflicte afara de parlament. Paștea lui Perczel e de asiă încâtu se aduca posibilitatea de atari conflicte. Omulu trebuie, până unde pote, să credă, că generalulu revoluționariu de ore cându, acumu în adevăru voiesce să fie unu radim alu ordinei de fatia. Dera omulu trebuie săsi dica, că pasiunea cea impeliată cu carea pasiesce elu contra lui Kossuth și amenintările cele teroristice ce le arunca opozițiunii suntu foarte apte de a irită și de a provoca conflicte. Ba s'aru puté născă și acea presupunere, că Perczel doresce asemenea conflicte spre a capătă dictatură în mână. Elu vorbesce deja în tonulu unui dictatoru fiitoriu și nu ratacesce omulu cându va presupune, că membrii majorității (dietali) nu se voru încântă de protecțiunea ce li o oferă Perczel. Elu cunoșce reu natură poporulu seu, deca crede, că cu vorbirile se cele pline de ura va nimici pe Kossuth carele nu e de fatia. Elu va efectuă contrariulu și s'aru puté întimplă că tocmă Perczel să deschida portile patriei lui Kossuth. Insa deca Kossuth va veni, pre cale legală seu nelegală, în Ungari'a, pote fi incredintiatu ori-cine, că atunci pe Perczel în scurtu lu va supune prin vorbirile se (Kossuth) și multi din cari aplaudă astăzi Generalulu, voru aplaudă atunci lui Kossuth.

După aceste arată „Reform.“ ridiculositatea, de cari sunt demni acei diaristi vienesi, cari sunt entuziasmati de pasirea lui Perczel și iera a acelor'a, cari privesc în Kossuth pre reprezentantele principiulu democraticu. Și acest'a se tine de periculu cestiunii ungherești. Ce vrea Kossuth a spus-o pre fatia. Ce se atinge de Perczel, apoi landele proprie activitate revoluționaria, arangarea honvedilor, a căroru conducătoriu se proclama, cererea categorică a unei armate ungherești, nu sunt fapte cari să dovedesca o amicitia de totu mare pentru Austri'a. Parerea noastră, dice „Reform“ o spunem curatu, că deca lui Perczel i va succede a ajunge în Ungari'a la puterea carea a fostu Kossuth, atunci pote ca nu aru nisi la ceea ce nisuișce Kossuth, dăra de siguru la ce-va foarte asemenea. Diferenția aru fi foarte personală: Perczel se pare a voi să se facă Kossuthulu Ungariei.

„Hon“ vorbindu despre aceeași cestiune dice

că deca regimulu suferă numai procederea lui Perczel, și după ce va fi succesu acestuia a nimici pre Kossuth, i va dice: „arapulu și-a făcutu delori'a, arapulu se pote duce să bage de sēma, că lucrurile potu luă o întorsetură pedisă și regimulu atunci va avé în locu de unulu, doi Kossuth.“

Agitațiunile s'au început la Felegyháza. Advocatulu Asztalos, de partidă stângeră extreme, a provocatu prin arestarea lui pentru agitațiuni, unu conflictu, între poporu și militia.

Reflecțiile aceste legate de faptele în cestiune încă nu sunt pericululu însuși; ele ne arată numai că situațiunea e îngrețată cu elemente amenintătoare de clatinarea și resturnarea păcei. Rămâne acum ca regimulu cu autoritatea se influențeze spre a puté paraliză totu reulu ce aru puté veni ori din lăuntru ori din afara. Paralizarea acest'a o va înaintă și diet'a, deca ea nu va fi îngustă la anima, și va caută că să se pota radimă pre tōte poporele și naționalitățile Ungariei; naționalitățile cari sunt aplicate a paștră și așeră ordinea, deca voru vedea că sunt respectate dreptele lor pretensiuni.

Deca ne întorcem din lăuntru monarchiei și cautăm în afara spre orizontulu politicu, apoi vedem unu nooru greu politicu la apus, carele se pare că sta pre locu și nu misca, dăra în care pote se reflecteaza tōte tunetele cele mai merunte din alle părți ale orizontulu. Doue murmure surde s'au auzit în tempulu din urma, cari aru face pre cineva se cugete că noorul va să se misce. Acestu nooru e Franci'a, carea de doi ani armăză mereu și despre care se dice că e gață cu înarmarea intrată'a, încâtu se află fatia cu puterile cele mai bine pregătite de resbelu cu doi ani înainte. Cele două murmuri sunt doi articuli în două foi, ce stau aproape de Napoleonu. Acei articuli arată că e de lipsă că să se facă resbelu. Ceea ce pune pre lumea politică în mirare o ca ambu diariele (Liberté și Pays), cari ventilă cestiunea acest'a nu arată o cestiune specială pentru cari să pornesca trupele franceze în câmpu. Totu ce se pote cel și se află e, că pentru de a fi Franci'a mare și siguru și în fine pentru de a puté deveni desarmarea odată posibilă, armarea, carea apasă asiă de greu asupra referențielor financiali a staturilor și asupra bunei stări a contribuitorilor. Pentru siguranță Franciei cere Liberté că Germani'a și Belgiulu să demoleze tōte fortărețele, cari îngrădesc marginile Franciei, seu deca nu, atunci proprietariulu lor dela 1801, adică Franci'a, va să le ocupe. Descoperirile aceste au turburatu nu numai pre politici, ci au influențiatu și asupra bursei. Insa în momentele din urma se pare a amu sunetele amenintătoare de resbelu, fără a dispărea noorul celu greu.

Bunătatea serbatorilor scolastice.

Deca vomu aruncă o privire asupra scōlei în parte, ce privesc și cum se manifestă viața ei din afara, pre momentu ne convingem, că tinerimei noastre scolare i lipsesce o idealitate, — și lipsindu-i această idealitate mai nu credem, că scōla va puté dă patriei și națiunii barbati apli pentru chiamarea ce-i ascēptă în viața ei membri ai familiei, bisericiei, statulu și națiunii. Cans'a, că tinerimei noastre scolare i lipsesce o idealitate se pote observă cu multu mai puțin în scōla, decât în referențele noastre cetățenești, decât în intrég'a viața a poporulu nostru. Exemplu trahunt. Esemplele, cari aru trebui să atragă, și dea curagiu la inspirațiuni maretie, trebuie să si aiba simburile, bas'a și începutulu lor din referențele și viața a poporulu nostru. Altamente neciindu pe ce drumu să apucăm, ne găsim într-o pozițiune că a lui Ereule între două căli! Și cu

durere trebuie să marturisim că atari esempe nu numai nu se dau tinerimei pentru imitare: ci din contra li se dau nise esempe, cari pote descorăgiaza pre tineri dela totu, ce se numesce frumosu și sântu, dela totu ce se numesce virtute! — Și unde jace reulu? — Deca nu alta undeva, în referențele și viața a poporulu nostru; fiindu că tempulu presinte pre puțin corespunde cu ponderositatea, ce aru trebui să se pună pe aceea, că tinerimea noastră scōlară să fie nutrită de o idealitate, care să o inspire spre a fi capabilă de a eserce adevăru și virtutea în numele umanității. — Prin acest'a punendu și tinerulu scōlaru fundamentu la nobilarea mintii și animei, să ajungă apoi cu tempu la perfecțiunea cea mai posibilă, de care este capabilu genulu omenescu! — E dreptu, că nedreptățile tempulu trecut atātu a necajit pre bietulu român, încâtu astăzi abiă se reculege! Apesările de vécure atăț influențiază esercea asupra inimei românilor, încâtu nu vomu esageră, deca vomu sustine, că ia mai tempu voi'a de a și mai speră vre-unu bine în venitoriu!

Pote ca mi va obiectă cine-va, că nu este adevărată asertiunea de mai sus. Pre unulu că acela lu rogu să si iee toiagulu în mână și să se cufunde în viața a poporulu țieranu pentru de a face câte o visita ici colea, intrându și în bordeiulu celu mai din urma. Facendă această esperință credu că se va convinge pre deplinu de adevăru susu atinsei asertiunii.

De aici ne putem esplică, de ce privesc poporulu nostru în venitoriu cu o fatia plină de neîncredere! — De aici apoi putem deduce și întielege, de unde vine, că poporulu nostru începe a se aretă rece fatia cu ori-ce impresiuni din afara, fatia cu ori-ce reforme câtu de salutarie.

Standu lucrulu astfel abiă ne putemu întipui o idealitate, carea să stermine și cugetele de a desepără de o sorte mai bună, mai puternică contra impresiunilor esterne, — cu dorulu mai departe, de a es din presentele posomoritu și a ajunge unu venitoriu mai ferice. — Dăra să vorbim mai detaliat. Devisă tinerimei trebuie să fie, adevăru curatu, frumseti'a, pietatea și amorulu de patria, — nisuiști'a de a se apropiă câtu mai tare de Dumnezeu. Idealitatea tinerimei este a se întielege numai că o iubire puternică pentru susu atinsele bunuri spirituale, — și că o voință tare pentru de a si întocmi viața în consonanță cu această iubire. Viața de tōte zile din tempulu nostru presinte, după parerea mea, nu pote face mai nimic'a pentru de a desceptă și nutri o idealitate, pentru că atātu de tare s'au incubatu materialismulu în omeni, încâtu mai fie-care gonesce numai interese particulare; venēza după laude vane; traiesce numai pentru sine. Și se cere caracteru de feru a luptă contra acestei calamități personificate în tipu omenescu, pentru că pre di ce merge i se multiamesc sateliti! — Asiă dăra nepotendu și tinerimea castigă o idealitate din partea acest'a, trebuie să ne luăm refugiu aiurea, pentru de a puté escita și prepară tinerimei noastre scōlare o idealitate. După parerea mea scōla pote și trebuie să si ia asupra si o astfelu de preingrigire, căci ea este chiamată mai de aproape a regeneră marea societate omenescă în genere, iera scōla româna națiunea româna în specie. Scōla este chiamată a inspira tinerilor scōlari curagiu și atragere spre totu, ce se numesce virtute. Dreptu aceea scōlele noastre preste totu trebuie să si tina de o datorință sântă a preingrigi de o idealitate în sensulu de mai sus. Unu mijlocu avantajos spre scopulu acest'a sunt serbatorile scolastice, astfelu de serbatori, cari să le reprezente icon'a barbatilor, ce s'au făcutu mari și nemuritori înainte națiunii prin faptele lor cele nati-

unali, prin viața lor cea plină de exemple frumoase. Aceste serbatori, se înțelege, ca trebuie serbate nu numai de către învățați și școlari, ci și de publicul cât se poate mai numeros, pentru că importanța serbătorii să fie cât se poate mai mare, și folosul cât se poate mai mare.

Pe timpul zilei de serbare învățătorului și se da ocaziune binevenită a se pune în relațiune cu părinții copiilor și a lucra împreună la edificiu celui marețiu alu educațiunii pe deoparte, iera pe de alta parte învățătorului înveția a cunoște individualitatea copilului cu multu mai bine, și asi influența asupra inimii tinerilor școlari mai multu decât ori cându alta data, fiindcă atunci inimile lor sunt mai deschise și mai acceptive.

Dupa aceea apoi în prelegere cuventulu învățătorului are cu multu mai mare efect, căci serbătoria aceea de bucuria degia i a și pregătitu pământulu, pentru dea primi în elu totu felulu de semintie producătoare de fructe nobile. — O re nu șcim noi chiaru din esperința noastră proprie, cu căta placere ne revocăm în memoria suvenirile cascade cu o căsiune vreunei serbatori, bisericesci, școlastice, naționali, ori și de alta colóre? Ore nu simțim noi, ce efect puternic a produsu în noi impresiunile acelei serbatori? Cătu de entusiasmati ne întorcem acasa dela o asemenea serbătore, încatu suntemu gața a întreprinde ori și ce lucru marețiu!

Iera calea de a duce pre școlariu la idealitate. Aru rataci forte, cându aru crede cineva, ca școl'a nu aru face din destulu chiamări se în orele de logografia, geografía, desen și etc. — Aici însă trebuie a se adauge și alte ore cu multu mai bune; ore de recreație, de petrecere în frumseti'a naturei; ore cari au să pregătescă inimile lor de a fi capabile de istorirea și disertarea de spre ori ce întreprinderi mareție în venitoriu! — Inim'a tinera bate mai cu focu, se încăldește mai rapede de faptele parinților sei prin caracterulu serbătorii, cându i se da ocaziune a si aduce aminte și a cugeta la faptele barbatilor mari ai trecutulu. Serbarea împreună conduce pre învățătoriu și școlariu la încredere imprumutata. Învețiatoriu și pôte castiga amorea școlariulu forte usioru; căci sil'a și serioșitatea, care trebuie sa domniască în orele de prelegere, aici trebuie sa dispară cu totulu și învețiatoriu pôte cunoște pre școlariu seu acum străformatu cu totulu în lumina noua. —

Din cele premise până aci se pôte observa, cătu de folositoare sunt serbatorile școlastice, cătu de avantajoșe sunt ele pentru d'a da tinerimei școlare o viațu și de a o induce cătra o idealitate, ce are să i servască de calădu în calea virtutei! Și chiaru de aceea nu se pôte recomanda din destulu fratiloru învățători și tineroru, celoru ce se ocupa cu educațiunea tinerimei, serbatorile școlastice, mai cu seama din luna lui Maiu — tempulu celui mai potrivit pentru asi ceva, dupa cum facu bravii Brasioveni. Se vede, că dînșii au preceptu demultu avantajulu și influența, ce o pôte esercea atari serbări asupra tinerimei studiöse! Maiialulu Brasiovenilor asi este de generalisatu între poporu încatu ia parte la densulu tota lumea romana de pe acolo! Ti se ample inim'a de bucuria, cându ved'i pe români cu mile în frumosa poiana din stegerisulu Brasiovulu.

Trebuie sa avem doue trei serbatori școlastice naționali preste anu, și acelea sa se tina primaver'a și toamnă. Pe lângă aceea fi-care școl'a trebuie să aiba pe patronulu seu anunitu sub a căru scutu sa prospereze și sa înflorească masele. Aceste serbatori trebuie sa fie împreunate cu excursiuni la câmpu ori padure. Ajungendu apoi la loculu otaritu, învățătoriu sa fie în mediulocu școlariulu, și sa i conduca și introduca în jocuri naționale, exerciții gimnastice etc.

Arbitriulu și riguroșitatea din partea învățătorulu trebuie sa dispara mai virtosu aici, unde tinerii școlari au să guste pôte antaiasi data din nectarulu celui dulce alu școlii în frumseti'a naturei; unde tinerii școlari tindu asi împarti cu învățătoriu lor bucuri'a, ce o simtu!

Fia daru că școl'a romana preste totu sa si aiba, deca nu mai multe celui pucinu doue serbatori școlastice naționali, cari se implinescă la micu și mare, betranu și tineru lipsa de o adevărata idealitate.

Ioanu Petrasicu
învățătoriu la Resnari.

Raportulu

Comisiunii asupra proiectulu de lege privitoriu la confessiunea greco-orientala.

În privința titlulu bisericii gr. orientale e comisiunea de parere, ca celui de până aci nu corespunde nici obiectulu, nici situațiunii, adeva celui întrebantiatu și de art. XX în legile dela 1848: „greco-neunita“. Comisiunea însă nu se afla chiamata a recomanda vre o schimbare în privința acest'a, pentru că inițiativ'a se cade a o face cei interesati. Comisiunea arata numai ca e de lipsa că sa se dea bisericii respective o numire corecta.

Comisiunea afla ca necesitatea proiectulu de lege pentru confessiunea gr. orientala e motivata, de și adunarea bisericescă de Carlovitu din 1865 nu s'a constituitu în înțelesulu legiloru din 1848, de ore ce rezultatulu acestei adunări: despartirea celoru ce se află sub o metropoliă în doue metropolii, un'a romana și alt'a serbescă, a trecut deja în viața și asi e de lipsa că fapt'a implinita ce are de scopu linișcirea a sute de mii sa se legalizeze.

Comisiunea centrala recomanda proiectulu cu mai multe modificatiuni, cari cătu privescu paragrafi cei optu dintai sunt mai multu de natura stilistica. Asi în ceea ce privescu numirea „congresu“ o schimba cu „adunare bisericescă“. Modificatiunea cea mai însemnata e tribunalulu ce era sa se deleghe din partea ministeriulu de justitia, amintitu în §-8. Comisiunea recomanda armatoriulu conceptu:

„Tote pretensiunile ce isvorescu din despartirea celoru doue metropolii s. c. l. trebuie sa se aduca în valóre, lasându-se timbrulu și alte contributiuni, înaintea unui tribunal alesu. În acestu tribunal alege fi-care parte doi membri iera acesti'a alege unu presedinte comunu. La casu cându părțile nu se pôte alege în restempu de trei luni, seu nu se aduna în acestu restempu: Tabla reg. ii denumesce. Contra decisiuniloru și sentințeloru acestuiu tribunal se pôte apela numai la Tabla septemvirală, unde afacerea acest'a se va decide, afara de rendu, dupa dreptu și ecuitate.“

Cuventarea lui Alessandro Bohatielu,

(ținuta în ședința diet. dela 3 Aprile în caus'a minoriloru revindecati.)

Onorata casa! Nu pôteu partini opiniunea acum celita a comisiunii petitiunarie în obiectulu

FOISIORA.

O cugetare la cele Sfinte.

Căta bucuria simțiescu creștinii, cându știu, ca se apropia Sfințele Pasci; căta mangaiare!

Și pentru ce?

Dora unde cadu Ele primaver'a, cându totulu se descăpăta din amonțiu de preste ierna; seu unde cei mai multi se vedu dimpreună cu natur'a îmbracati în vestiminte noue serbatoresci; seu pentru ca dragostea coborinduse din ceru în animele ființeloru inviate, le imple de sfința placere, de a se întimpina cu cordialitate, de a intona concerte, de a intinde dantiuri, bucurându-se și saluându noua formațiune, ce prinde a se desfășura?

Tote acestea sunt spre bucuria, dar temelulu principalu, care face pre creștini la Sfințele Pasci, sa simțiesca o desfatare pioșă, este unu ce mai mare, mai puternic, mai sublimu: este biruința lumini asupra întunecaturii; este șfurmarea mortii cei vecinice și invierea neamulu omenescu pentru Imperati'a lui Dumnezeu, pentru Rai!

Și, of! cătu de grozave erau mestesugirile, reuțările, crudimile, cari surpasera pre omu din demnitatea lui; lu țineau ferecatu în lanțurile întunecatiloru, secatu de puterile și vitali, topitu în caldare fără de apa, apoi încremenitu prin duhoșrea aceloru monștri hidosi!

Mântuitorulu, Christosu, prin patim'a sea, prin morțea sea cea de buna voia au scapatu din tote acele nenorociri pre omulu cadutu; l'au adusu la viața noua încălândulu, luminândulu cu radele sôrelui Evangheliei.

Căta dragoste, ce parintesca îngrijire a Mântuitorulu spre neamulu omenescu!

Evangeli'a: moralitatea, religiositatea.

Ce arme nebiruite și au pus în mâna cu cari

sa și elupte de aci înainte libertate'a sea în contr'a tuturor dumaniloru, cari s'aru mai încerca vre o data sa lu surpel!

Ce bunătate nemarginita!

Omulu—providutu cu arme de biruința, sa sustiena Imperati'a Dreptății aici pre pământu, sa radice cultur'a pământulu, sa restituie și sa țiena în vigore fericirea sociale, Raiulu lui Adam!

Căta demnitate pentru omu!

Cine aru pôte cuprinde marirea dragostei Mântuitorulu cătra neamulu omenescu?

Câte bunătăți ne au facutu Elu noue!

Și cu ce și au multiamitu unii dintre omeni? Cu—chinuiri, bătaii, ocări, până și scuipări, apoi însusi pironirea pre cruce!

Și Dlu au rogatu pre parintele Cerescu, sa și ierte!

Înțelegu ore toti creștinii de adi dragostea Mântuitorulu cătra neamulu omenescu; pretiuescu armele, cu cari li au providutu Elu, sa se apere în contr'a nenorociloru?

Folosescu-se de ele; seu, nesciindu ori nepotendu ei acest'a, întreba dar despre ele pre cei sciutori; ori, neintrebându și, respectéza și baremu pre acesti'a; asculta de ei; facu, ce le dicu ei?

Sa vedemu!

1. a) Este forte cu greu, a și face omulu idee despre lucruri abstrase; totu asi și despre momente istorice, despre evenimente trecute, acum audite din gur'a altui'a. Altmintea decurge procesulu formării reprezentatiuniloru despre lucruri concrete, cându obiectulu impresiunéza nemijlocitu asupra organelor simțirei. În casulu acest'a deodată cu observatiunea se descăpăta în sufletulu omenescu placutu ori neplacutu, dupa cum este adeva obiectulu aflatoriu de fatia: atragatoriu ori gretiosu, grozavu ori intristatoriu etc.

Dara la unu momentu istoricu, la unu evenimentu trecut, adusu la cunoșcintia numai prin graiu, căta greutate pentru referinte a motiva pre ascultatori, firesce fără de a le și pôte infatisia person'a, care sa le stôrca lacrimi, seu se traga nemulțămire din iuim'a lor!

b) Cum va pôte învățătoriu poporulu de astadi descăpăta și nutri în acest'a puterea, de a cunoște nespuse dragoste a Mântuitorulu cătra neamulu omenescu, a altii în elu simțimintele de respectu, pietate, dragoste cătra Mântuitorulu; apoi cătra învățătorii lui cele morale religioșe, înt'u a le pune la inima și a urmă dupa ele? — neputendu-i infatisia pre Mântuitorulu judecatu de varvari, desgolitu, biciuitu, sângeratu palmuitu, scuipatu, îmbracatu în vestimentu mohoritu, cu de cari îmbracau pre smintiti, întiepatu cu cunun'a de spini, apoi pironitu pre cruce; rugandu-se însă pentru ucigasi sei de iertare!

În adeveru nimic'a mai greu, decâtu a reprezentă mintii ascultatoriloru numai prin puterea cuventulu obiectulu, pentru care vré adeva învățătoriu sa castige spiritulu și inim'a lor!

Cuvintele în acestu casu trebuiescu se fia penele de zugrafu, dalta și maiu de sculptor, care prin trasuri potrivite, prin apăsări și lovituri gingasie, dara destulu de vertoșe sa des idee trupu, și — asi o pôte propune simțiriloru omulu, că cum aru fi unu obiectu în realitate! — seu se fia laboratoriu naturei, unde printr'o radia luminosa și caldura atragendu, combinandu la unu punctu de pământu ingrasiatu aeru și umedie: eata o besicuta cu vieta, unu atomu organicu; eata mai multe; eata-le siruindu-se dupa legile închiagării (cristalizării) în celule, în tiesetura celulare într'unu firicelu, că radacinița, în altulu, că colțiu: radacin'a se întinde în manuchi, fibre sub pământu, și și trage nutrimentu din vistieriele acestui'a; colțiu se înaltia în tulpina, craci, ramure, frundie spre ceru, îmbogatuindu-se de darurile acestui'a, încatu apoi revarsendu . . . dara cine se mai e-numere foloșele pomulu dezvoltatu, ale fructelor lui — în tota privința!

Deci unu învățătoriu alu poporulu, carele vré sa urmedie asi — dupre dreptu și datorința, înse aici nu are locu cuventulu „vrere“, ci „trebuire“, — are lipsa de studiu adenu, de îndemănare mare, de praca matura; apoi — se lumineze poporulu seu pre calea la fericire și prin faptele sei!

(Va urmă.)

rugărei, ce au tramis la dieta 44 de comune, cari înainte de 1851 s'au tinutu de alu doilea regimentu român de frontaria din Transilvania, iera astadi se tinu de districtulu Nasedului, si cari se roga, ca sa se scota din starea exceptiunale si sa se asiedie sub scutulu legiloru tiei. Nu o potu partinf, caci opiniunea comisiunei nu o tinu indestulatória fatia cu referintiele; nu e indestulatória, fiindu ca suplicantii chiaru pentru aceea se plangu inaintea dietei, caci guvernele de pana acum i-au scosu de sub scutulu legiloru si au despusu despre averea lor dupa placu, iera nu in intielesulu legiloru tiei; pentru aceea se roga, ca ele (comunele) inca se fia primite sub scutulu legi si ca despre averea lor se nu despuna vointia guvernului, ci legea. (Aprobare.)

Rugarea acést'a, dupa parerea mea, e drepta, pentru ca fia-care cetatienu are dreptulu a cere scutulu aperatoriu alu legi; cu atatu mai vertosu acestu dreptu cele 44 de comune suplicanti, cari preste un'a suta de ani au aপরatu tronulu si tier'a cu credintia neclatinata. (aprobare.) Din aceste motive i-mi iau voia a face unu amendamentu fatia cu opiniunea cetita a comisiunei petitiunarie. Amendamentulu suna: „Rugarea acést'a se transpune ministeriului intregu recomandandu-i-se.“

Seiu eu pre bine, ca nu se tine de agendele dietei pertractarea meritória a rugárilor incurse. (intrerumpere: Dara nu!), dara on. casa póte primí amendamentulu meu fára de a fi lipsa a luá rugarea la desbatere meritória, caci credu, on. casa póte recomanda unele rugári fára ca sa se mestece in afacerile puterei executivie séu fára ca sa-i previna. Dara de alta parte in casuri, cum e acestu de fatia, in care suplicantii se plangu, ca suntu scosi de sub scutulu legi, — in care suplicantii se roga, ca caus'a lor sa li se provéda in intielesulu legi, — in asemenea casu, credu ca legelatiunea póte cu totu dreptulu, — ba chiaru trebuie sa recomende guvernului o asemenea rugare, ca sa o delibereze in intielesulu legiloru.

Se póte, multi voru dice ca e de prisosu amendamentulu meu, din motivulu, ca trebuie sa presupunemu, cumca unu guvernul constitutionalu nu póte face nimic'a decátu in intielesulu legiloru tiei. Insa fiindu ca trebile comunelor suplicanti si pana in dia de astadi se prevedu in contr'a legiloru, nu va fi de prisosu acestu amendamentu si sum convinsu, ca nici on. casa nu-lu va aflá de prisosu, dupa ce voiu spune in scurtu objectulu rugárei din cestiune. (Se audimú!)

Alu doilea regimentu român alu granitieriloru din Transilvania s'a infintiatu dela an. 1770, mai vertosu din cele 31 comune, cari se tineau mai inainte de districtulu Bistriei, prin urmare de fundulu lib. regescu, si din cele 13 comune infintiate, cari erau mai inainte sub jurisdicțiune dominale, si din cari cei mai multi urbarialisti au emigratu si s'au asiediatu acolo, parte nobili bisericesci si armalisti. Maria Teresi'a facu prin patentele sele emise in anii 1764 si 1766 ómeni liberi si libertini pre toti acei'a, cari inainte de tempulu acelu erau suposi jurisdicțiunei dominale si erau iobagi, si asiá le-a datu dreptu de possessiune. Nu preste multu, sfer-sindu-se resbelulu austriacu turcescu, la care resbelu luara parte insemnata si stramosii petitiunatoriloru, dintre cari mai multe mii si-au versatu chiaru si sangele pentru patria, prin o regulare a frontierelor s'au revindecatu si adnesatu cátra Transilvania teritorie mari din teritorele Romaniei si Moldovei. Atatu acesti munti revindecati, precum si tote possessiunile muntencesci din comunele, cari erau mai inainte sub jurisdicțiune dominale, s'au donatu granitieriloru. Mai tárdiu, in urm'a unei ordinatiuni pre inalte si cu invoirea respectivelor comune, s'au comassatu toti muntii, fára nici o privire ca fostau acesti munti proprietáti ai comunelor libere, séu ca tinutus'au acei'a de atare posesore, dela care erariulu i-a rescumperatu, séu ca tinutus'au cum-va de muntii revindecati, si asiá comassandu-se muntii s'au impartitu intre singuraticele comunitáti.

Atunci se introduce cartea funduaria, si se inscrie in aceste registre publice atatu possessiunea fiesce cáru granitieru, precum si proprietatea fiesce cárei comunitáti. Erariulu nu si-a retinutu siesi nimic'a din teritoriulu regimentului alu doilea alu granitieriloru románi, si ei, l'au folositu de atunci incóce neintreruptu si ne conturbati pana la an. 1851. In 1851, intre cele-lalte, fu desolvatu si regimentulu român alu doilea alu granitieriloru din Transilvania; erariulu, folosindu-se intre impregiu-

rările de atunci de starea de asediu, sub titlulu de inspectiune si-a pusu mán'a pre partea cea mai mare a possessiunei acestor comunitáti si a folositu locurile aceste, si, intre cele-lalte, tote veniturile alodiali pana in 1861, fára ca se fia facutu socotela cui-va despre veniturile incurse, in contr'a protestelor repetite ale petitiunatoriloru.

Petitiunatorii de acum au recursu mai de multe ori la guvernele trecute pentru recastigarea proprietátilor lor.

In anulu 1861, sub cancelaria bar. Franciscu Kemény, se substernu Majestátei Sele o ordinatiune regulativa, in care possessiunile granitieriloru s'au recunoscutu de proprietáti ale lor, si totu odata s'a decisu ca dreptulu cárcimaritului, padurile si tote locurile de pasiune sa se redea acelor comunitáti, cari au fostu comunitáti libere inainte de militare, inse in privintia acestor'a s'a enunciatu status quo dela 1851, adeca pre langa reservarea, ca in casu candu s'aru fi luat ce-va dela numitele comunitáti sub tempulu sistemului militare, totu aceea se tréca in possessiunea erariului; cu alte cuvinte, s'a enunciatu, ca va trece cu dreptu generale in proprietatea comunitátilor libere totu aceea ce au avutu si-au folositu in an. 1851; insa cátu pentru comunitáti urbariali de mai inainte nu s'a enunciatu status quo din 1851, ci s'a enunciatu status quo de dinainte de militare.

Asemenea s'a numitu o comisiune eststraordinaria cu privire la muntii revindecati, care fára a ascultá comunitáti, administá justitia in Vien'a atatu despre muntii revindecati si despre pretensiunile erariului, cátu si despre pretensiunile altor pretendinti eventuali, fára ca se fia ascultat pre posesorii de buna credintia, cari erau in folosintia de 100 de ani. Acést'a comisiune, intre altele, a adjedecatu teritorie insemnate, cari se tineau de muntii revindecati familiei b. Kemény. Afara de acést'a a tramis la fatia locului o comisiune de trei membri; presedintele acesteia era unu generalu in pensione, iera membri ei: unu consiliariu de finantie si unu consiliariu in disponibilitate alu locutiunintiei. — Acést'a comisiune a judecatu despre teritorie insemnate in favorea erariului si asemenea despre teritorie insemnate in favorea unor familii singuraticice. Mai incolo totu acést'a comisiune — in lips'a altor documente — s'a folositu de capulu seu de o mapa gatita din punctu de vedere strategicu inca la anulu 1770, dreptu base, pentru a detiermuri ce e munte revindecatu si ce nu?

Map'a lui Lucs,

Comunitáti petitiunátorie au protestatu in contr'a acestor proceduri, si, respingendu-li-se rugarea prin cancelaria de curte de atunci au recursu la Majestatea Sea, au recursu la guvernulu Transilvaniei si s'au rugatu de guvern, ca amesuratu juramentulu seu care-lu oblega a padí legile patriei, sa le iee sub scutulu seu. Guvernulu a indreptatu o representatiune cátra Majestatea Sea, in care se substerne intre altele, ca guvernulu de Vien'a a facutu dispusetiunile sele totu-déun'a pre langa ignorarea guvernului, si se roga totu odata de Majestatea Sea, ca sa afle unu modu pentru decidera ecuitabile a acesteia afaceri.

Intr'aceea stramutandu-se referintiele si denuindu-se ministeriulu respundietoriu magiaru, acést'a rugare s'a substernutu ministeriului magiaru, la care petitiunatorii au substernutu o rugare nóua, precum au substernutu si casei reprezentantiloru o rugare, in care nu ceru alt'a decátu ca guvernulu se nu dispuna preste averile lor in modu eststraordinariu, ci pre calea ordinaria a justitiei. (Aprobare.)

Onorata casa! Déca possessiunea de o suta de ani a petitiunatoriloru s'aru poté luá dela ei in modu eststraordinariu: atunci s'aru poté luá possessiunea, castigata prin donatiune, a ori-cáru donatariu.

Indrasnescu dara a rugá onorat'a casa, ca sa bine voiesca a-mi primí propunerea, cu atatu mai vertosu, fiindu ca guvernulu nu are prin acést'a nici o danna, nu au danna nici pretindintii singuraticice, pentruca acelu, care are dreptu, lu póte castigá si pre canalulu justitiei. Nu voiu osteni mai lungu on. casa cu propunerea aceste cereri; amu cu multu mai multa incredere in guvernulu presinte, decátu se potu presupune, ca o afacere ca acést'a, dela care aterna buna starea a cinci-dieci de mii de locuitori, se potu dice presupune, ca nu o va decide in intielesulu legi. Pre langa tote aceste, eu amu consideratu afacerea acést'a cu multu mai importante pentru tramitietorii mei, decátu ca sa nu-mi

fiu luat cu catediarea a me rugá de onorat'a casa se binevoiesca a-mi primí propunerea. (Aprobare.)

„Conc.“

Comunalu.

O r e s t i a 9 Apriliu. 1868.

(capetu)

Cumu amu aratatutu, mai multe generatiuni ale nationei románe cá locuitori in acestu orasiu in decursu de mai multi seculi, cu mare greatate si sudóre implantandu plugulu afundu in pamentu, si dupa seceratulu rodului bunu au luat altii fruntea gráului, lasandule lor numai curaturile, asiá mai póte inca merge.

Spiritu tempului póte totu strigá dupa egal'a indreptatire, pe care cinstia comunitate cumu se vede o intielege asiá, ca romaniloru se nu dee, dara din ce au ei—(romani la numeru mai atati'a ca toti locuitorii celorlalte natiuni) comunu cu ea, se iae, cumu sa intemplatu la cererea dela punctu anteiu.

Comunitatea e compusa cumu diseiu din 40 de membri intre cari suntu si 7 románi, (caci 2 au moritu pe unulu l'au delaturatu) si candu se incerca veru unulu dintre ei a vorbi la unu objectu in interesulu locuitoriloru románi se scóla toti cei de alte natiuni cu gurile, intocma cumu isi deschidu puii gurile candu le aduce paserea de mánca si lu dobóra. Mai este inca si ast'a de amintitu, ca la cause mai vitale se intielegu intre sine in siendintia in veru o limb'a membriloru romani necunoscuta, statorindu totu odata cumu sa se decida, si asiá romanii remanu in minoritate cu voturile, suntu in comunitate pictus masculus, séu a 5 rota la caru.

Trebuie sa esplicu onoratoriloru cetitori, ca intre membri de alte natiuni ale comunitatei suntu mai totu ómeni invetiati, unu Dr. de medicina, unu Capitaniu pensionatu, unu functionariu dela politia etc: pe candu intra membri romani plugari, este numai unu negotietoriu.

Nu pota trece inca unu lucru cu vederea. Ungurii candu au sa reuseze cu ceva in contr'a sasilor ambli, alérga in drepta si in steng'a desi castiga macaru pe cátiva membri romani in partea lor, apoi candu vine la desbatere vreo cauza ce atinge interesulu romaniloru se alatura toti lenga sasi.

Se trecemu la punctulu a 3-lea.

Seiti ce dicu omenii la decisiunea: „in casu candu transportarea lemnelor nu saru poté efectui rapede pentru verfuri, ele sa se aduca de slusba.“ Ei se indoiescu despre temerea ca nu se voru aduce lemnele pentru verfuri, si presupunu ca calcululu, au fostu intr'acolo indreptatu, ca omenii se care lemnele de slujba, verfurile sa se venda licitandu, apoi déca vreu se aiba verfuri chiaru si aceia cari au purtatu lemnele de slujba, sa le cumperu cu bani. Iér carausii románi au facutu ante de 1848 tote slusbele cu carulu si cu palmele, caci la facerea drumului, la alte lucruri ale orasiului precumu si la forsponturi Dni si alti bulgári nu participau, ba chiaru si pana inainte de asta cu cativa ani se renduiau ierasi románi pentru purtarea de frundiariu si iérba la s. biserica cath. la serbetorii mari, din slujba, si acumu facu ei slusbele cele mai multe atatu cu carulu cátu si cu palmele caci antisitii (cei 2 peste locuitorii romani, pe ei ii scotu la slusba, ast'a o merturisescu insusi bireiile) si déca nu se potu duce veru odata, nu potu incunjurá glóba, apoi vitele nu li se da dela orasiu, ci ei le cumpera cu bani si le tienu cu netretiu scompu; iera „tizidusii“ pusi pentru Dni proprietari de trasuri si alti bulgári, ómeni bogati, de si alérga mai de multe ori la Dloru, dumnealoru facu cód'a colacu, iera dela unu caru si acela numai atunci candu romanii au cam gatatu lucru, poruncitorii se mai uita p'intru degete; pe esti'a nui globescu, de aceea s'au si sternitu jalba in punctulu ast'a in privintia concurentiei; despre ce inse nu s'au adusu conclusu cum se vede din acést'a corespondintia, ci s'a disu numai ca amintirea asta este demna de a se luá la esminare. (Pasagiulu acést'a e de interesu puru localu. R.)

Acumu sa scarmanámu putintelu punctulu alu 4-lea si pentru noi celu din urma, in privintia propunerei ca pasiunittulu sa se reguleze in teritoriulu orasiului dupa possessiune. Ast'a inca aru fi o lovitura nunumai pentru plugari, ci pentru toti locuitorii romani, cari au fostu si mai nainte seraci, lipsendule egala indreptatire in tempuri vitrege de mai

multi seculi, jacăndu purtarea sarcinilor numai pe umerii lor, apoi câteva focuri a în anii din urma au încunjurat interiorul orasului prefecându-l a cei mai multi romani casele și alte cladiri în cenusia.

Locuitorii romani nu au maiestrii, pentru ca copii romani înainte de 1848 nu se primiau la maiestrii, ei au cei mai multi și putine pamentori și prin urmare, deca saru detiermuri ca dupa 2 jurgere se pota tiené numai o vita (sésu se luámu de e. ca unulu are dreptu dupa posesiune se tiena numai 2 vile și are 2 vaci, ce face cu vitielulu deca i fata veru o Vaca, elu treluie salu venda, inca micu, nulu póte tiena ca salu venda mai tardiu ca juncu cu pretiu mai bunu, și atunci pentru usurarea traiului ómeniloru mai miseri nu aru mai fi nici o grije, ei aru fi impinsi asiá dicendu cu fortia din din partea Comunitatei la perire). Apoi aru fi si asta dreptu cá posesorii de pamentu în otarulu Orestiei, carii nu locuiescu în Orestia și prin urmare neci nu participéze la sarcinile comue ale orasiului se capete pentru dreptulu care i saru da dupa posesiune, arenda?

Deca se introduce pasnitulu dupa propunerea Dlui Stengel, apoi plugarii romani trebuie se devina cu totii proletari, trebuie se cada sacrificiu facia cu scumpetea ce domnesce în prezentu cu care au sa se lupte, intocma cumu cade unu milite, cáruia în lupta cu inimiculu rumpenduse arm'a și remanendu cu mânilé góle, cade mortu de arma contrariului, apoi eu credu ca Comunitatea nu are asiá ceva de scopu cu seracimea. X.

Amu publicatu, cele de mai susu pentruca, pre-lánga tote ca suntu de natura locala, cuprindu insine și interesu generalu. Din partene amu adauge o reflexiune mica, prin carea sa atragemu atentiunea tuturoru competentileru, ca la noi în tiera a începutu o miscare și pe câmpulu economiei rurali, carea merita mai multa atentiune de cátu i se da. Reformele nu voru întârdiá și în ramulu agriculturii și aceste voru trage dupa sine reforme și schimbári și în economi'a tineretia de agricultura. Torentele, dupa ce se va porni odata, va fi greu de opritu. Asiá dara, dupa parerea nóstra, problem'a nóstra nu va fi atátu de a impedecá reformele rurale, ci mai vertosu de a cautá, cá acelea sa nu se faca cu paguba unei párti însemnate de agricultori, prin titule, cari nu se întemesza pre nici unu dreptu, nici pre ecuitate, ci pre sofisme. Iuristii nostrii, aru face unu servitiu mare binelui comunu, cându s'aru interesá mai viu de lucruri care taia în cestiuenea economiei rurale și aru luminá pe publiculu întregu din tiera despre consecintiele din dreptulu pasiunitului. Altmintrea, dupa cele ce audimu, în adeveru ca clasa mai seraca de mosii, ori de ce nationalitate, se aru reduce curendu la unu proletariatu teribilu. De acest'a credemu inse ca nimenea nu se va bucurá, vedindulu case imultiesce. R.

Varietáti.

** Dlu Comite prov. alu natiunei sasesci a întreprinsu o visitatiune în fundulu regio.

** Iéra o cërta pentru otaru. „Hr. Ztg.“ aduce o notitia în carea spune ca joi'a trecuta, mai multi románi din Rodu au adusu pre unu vulneratu din comun'a loru (cu o glóntia de pusca în pantece) în spitalulu de aici. Din impartásirile ómeniloru vulneratulu aflá, ca Mercuri a fostu o lupta între Rodiani și Apoldiani (Apoldulu sasescu) pentru otarulu „Geigerschnitt“, romanescu „Carpinu“, în care lupta apoldienii provediuti cu arme de focu a impuscatu asup'ra Rodianiloru, cari se opusera și nu lasara cá apoldianii se taia lemne din padurea în cërta. Unu románu din Rodu a remasu mortu acolo pre locu. De acestu adusu în spitalu se dice ca aru fi sperantia ca va scapá cu viétia. —

** Netolerantia religioasa. Vendiendu cineva cu cáta caldura și interesu primescu diuarele nemtiesci de aici din patria tote pretinsele persecutári a le jidoviloru din Romani'a, credemu ca va fi la loculu seu deca ne interesámu și noi, nu de jidovii din tieri straine, ci de crestini nostri romani din patria, cari cu totu felulu de îndatoriri se stradiuescu pentru binele comunu alu statului, asiá încátu nu va puté dice nimenea, ca ii întrece în acest'a privintia.

E cunoscutu și precunoscutu, ca romanulu e religiosu și nu se sfiesce a-si manifestá pietatea sea catra religione și prin semne din afara. Aru

crede cinevá, ca pâna cându prin semnele aceste de manifestatiune religioasa nu se vatame nimenea intru nimic'a, sa se și pota acelea pune în lucrare neconturbata de vecinulu seu, cu atátu mai vertosu, cu cátu amu esitu din acele tempuri, cându o parte din cetatienii statului erau redusi la o stare cá cea a crestineloru din Turci'a, pentru ca erau de cutare confessiune. Dara nu e asia, pentruca nise asigura, ca aprópe de Rupea (Cohalm), în o comuna locuita de románi și de sasi în numeru egal, unu romanu din pietate religioasa si radica o sánta cruce de lemnu, pre unulu din locurile sele de pre otaru. Membri de ai comitetului comunalu, toti sasi, indata a dóu'a di esu si se preumbla consultandu-se în giurulu crucei. Pentru ce se va fi făcutu acésta ceremonie din partea membriloru deregatoriei comunale la crucea románului, nu putemu sci. În nóptea urmatória insa crucea fu mutilata și apoi scósa de unde erá implantata și aruncata în siantiu.

Cine suntu faptuitorii acestei netolerantie? —

Cu acésta ocazione trebuie sa adaugemu, ca preolimea nóstra dela cetátile și orasielé sasesci ni e fórte desu espusa insulteloru ridicólése din partea unoru locuitori sasi, cari insulte nu convinu nici cátu de putinu cu bun'a cuviintia, cu atátu mai putinu cu misiunea de purtatori de cultura, pentru ca prin acést'a dovedescuséu o bigoteria grósa séu o ora nesuferita; si un'a si alta nedemne de unu poporu ce aspira la cultura. Credemu ca respectivii inteligentii ai natiunei sase voru face unu servitiu fórte mare umanitátié, candu pre lánga interesulu ce-lu arata jidoviloru din Romani'a, voru cautá, cá sa se mature si dinaintea pragului usiei loru si se fia mai toleranti ómenii loru cátra conceptatiunii loru de alta confessiune crestina din patria.

** Episcopatu armenescu. Dupa o cor. a „Gazetei Transilvaniei“, armenii din Gherla și Elisapetopole voru a se desface de cátra rom. catolici si ceru unu Episcopu propriu, spre a cáruj sustinere sa li se dea si o dotatiune de 20,000 fl. Armenii credu în succesu pentru ca au unu ministru, unu vice-presedinte si unu consiliariu gubernialu. Observarea coresp. e la locu candu arata ca o mâna de ómeni se bucura de beneficiuri asiá mari si facu pretensiuni asiá mari, iéra románii paru a fi dati uitárei.

** (Ingrigirea Brasioveniloru). Redicarea inspectoratelor financiare regesci din Transilvani'a va urmá dupa ordinatiunea primita în 20 ale lunei curinte; iéra directiunea financiara regésca de tiera va încetá în 24 ale lunei acesteia. În loculu celoru siése inspectorate finantiale va fi de aci înainte în Transilvani'a numai dóue directiuni finantiale, un'a în Sabiiu si ceea-lalta în Clusiu. Scirea acést'a au inspaimentatu populatiunea din Brasiovu iéra cu deosebire pre comercianti, fiinduca desfiintarea inspectoratului finantialu din Brasiovu, loculu celu mai însemnatu din Transilvani'a pentru industri'a si comorciulu cu principatele unite, va fi împreunata cu daune fórte mari pentru negociulu acést'a. În cátu tempu va durá sistem'a de dare de pâna acum, este necesarin, cá organele regimului cari administréza acést'a, si cu cari negociatori trebuie se vina în contactu fórte desu si personalu, sa nu se delatureze dn Brasiovu. Camer'a pentru comorciu si industri'a au telegrafatu inaltului ministeriu regeseu de finantie pentru sistarea redicárei orenduite a inspectoratului financiaru din Brasiovu si promite inaltu aceluiași asternerea unei plansori motivate.

** Statistica scóleloru din Romani'a). Dupa „Buletinulu instructiunei publice“ starea scóleloru în Romani'a e urmatória: Suntu 1988 de scoli comunali cu 61,977 de scolari; 95 de scoli normale pentru feciori cu 300 de invatiatori si 16952 de scolari; 70 de scoli normale pentru fete cu 83 de invatiatori si 178 de invatiatorescu cu 6308 scolarescu; 27 de scoli mai inalte pentru feciori cu 281 de profesori si 3043 de studenti; 4 scoli mai inalte fete cu 26 de profesori si 8 profesorese cu 354 de eleve; în fine 2 universitáti cu 36 de profesori si 209 de studenti, (universitatea din Iasi cu 14 profesori si 89 de studenti, si universitatea din Bucuresci cu 22 de profesori si 120 de studenti). Tóte aceste scóli suntu scólele statului. Scóle private confessionale suntu 24 pentru feciori cu 50 de invatiatori si 1522 de scolari, si 7 pentru fete cu 11 invet. si 6 invatiatorescu cu 409 de scolarescu. Afara de aceea mai suntu inca scoli pri-

vate fára confessiune, si adeca: 33 pentru feciori cu 95 de invatiatori si 1811 eleve, si 38 pentru fete cu 72 de invetiatori si 59 de invatiatorescu cu 1685 de eleve. Cá mijlóce ajutatórie pentru studiu suntu dóue bibliotecile centrale, dóue cabinete fizicale, trei museuri (2 în Bucuresci si unulu în Iasi) si trei grárdini botanice (un'a în Bucuresci si dóue în Iasi).

** (Plenipotentiariulu Romaniéi.) Diuariulu „Osten“ din Vien'a aduce scirea, ca domnulu ministru Demetriu Bratianu, care de unu tempu încóce e acreditatu acolo cu o missiune a regimului seu, s'a reintorsu pre vre-o câte-va díle la Bucuresci, spre a-si regulá mai multe afaceri private, cáci dupa terminarea negociárilor sele oficiale cu regimulu austriacu se va duce de acolo într'o asemenea missiune diplomatica la Parisu. —

** (Colonistii din Carinthi'a în Romani'a.) Precum se scie din Bucuresci în Giurgiu au sositu 80 de economi austriaco-germani din Carinthi'a, cari voescu a se asediá în partea cea fructifera de lánga Dunere.

** (Unu monstru de tunu.) Sultanulu au prezentatu reginei de Engliter'a unulu dintre monstrile de tunuuri, cari vigéza intrarea în Dardanelle. Acestu tunu e de bronzu, consta din doua darabe si trage c'am 350 de máji. Pórta o inscriptiune turcésca care suna asiá: „Sultanu Mohamedu, fiulu lui Muradu Chanu. A siépta di din lun'a Redjub, în anulu Hedschirei 880.— Ali.“

Datulu turescu corespunde dilei din 23 Octobré 1464, încátu asiá dara tunulu e de 404 ani de vechiu. Ali de sigur e numele aceluia, care a versatu tunulu.

Nr. 1306 civ. 1868.

Nr. 14—1 — **EDICTU**

Pre bas'a inaltei ordinatiuni a reg. ung. ministeriu de justitia din 7 Sept. 1867 nr. 8352 magistratulu cetatienescu si scaunulu din Sabiiu, cá judecatoria, face prin acést'a cunoscutu cumca dlu Ioann Borei'a I. U. Dr. documentandu-si cualificatiunea si depunendu juramentulu prescriu advocatiale, va eserciá a d v o c a t u r ' a , avendu locuinti'a ofic. în Sabiiu, si va primí partide dela 30 Aprile 1868.

Sabiiu 2 Aprile 1868.

Dela Magistratu cá judecatoria.

Publicatiune.

În urm'a legii votate de corpurile legiuítóre din Romani'a pentru infiintarea de drumuri judetiene si vecinale în tóte judetiile, fiindu necesitate de 30 Ingineri geometri, cari sa fie insarcinati cu constructiunea unoru asemenea drumuri, se publica spre sciinti'a tuturoru acelor'a ce aru voi a se angajá în asemene calitate de a se presentá la Ministerulu Lucrárilor publice în Bucuresci, în terminu de tre luni de astadi spre a fi numiti în acele posturi.

Conditiiunile de admissibilitate suntu:

- 1) A fi de nationalitate románu.
- 2) A probá ca a absolvitu cu succesu cursurile vre-unei scóle speciale de inginerie si ca a practicatu séu ca a functionatu cá oficieru de geniu în vre-o armata.
- 3) Retributiunea ce li se va acordá este de 300 fl. efectiva pre luna, afara de chiertuielele de transportu.

Bucuresci 28/9 Apriliu 1868.

Ministru P. Donici.

Burs'a de Vienn'a.

Din 6/18 Apriliu 1868.

Metalicele 5%	56 70	Act. de creditu	179 90
Imprumut. nat. 5%	62 75	Argintulu	114 65
Actiile de banca	693	Galbinulu	5 58 1/2

Indreptare În nrulu 26 s'a pusu din eróre sub notiti'a despre siediint'a comitetului Asociatiunei cuvint.: „T r o m p. C a r p.“ cele ce aveau sa vina sub alta notitia. — În articolulu „Cárbuni de pétra în Transilvani'a“ sírulu 15 dupa cuvintulu m i n e r a l e vine punctu si apoi: „Cárbuni se scotu etc. În nr. 27 în loculu Branulu sa se cetésca B a n n u.